

eum exceperunt, ut pene desperatis rebus Iovis auxilium implorare sit coactus: eum, ut filio laboranti opem ferret, imbrem lapideum cœlo demisisset. Ejus pugnae indicium ad posteros mansisse campum lapideum. Neque ego tamen abnueri ab albo & insulam & latronem nomen accepisse. Verum album contendendo plurimarum gentium commune fuisse vocabulum, apudque eos non modo coloris, sed altitudinis nomen fuisse. Et Festus quidem Pompejus, quæ Latinis Alba dicuntur, ea Sabinis Alpa vocari asserit, indeque Alpibus nomen inditum, quod perpetuis nivibus albescant. Ego quidem (ut de altero assentior) Album & Alpum pro eodem à veteribus fuisse dicta, non Festi solum, sed etiam Strabonis auctoritate fretus: ita Alpes potius ab altitudine, quam à candore nominatas arbitror. Primum quod cum Alba multarum sit in Italia, Gallia, Hispania urbium nomen, omnes in collibus, aut prope colles sint sitæ. Deinde quod Strabo absque discrimine hæc nomina Alba, Alpa, Alpia, Albionia, Albici, in significatione altitudinis velut ab eadem radice declinata agnoscat: ideoque has voces usurpari maxime ostendat, ubi Alpes se attollere incipiunt. Hinc in Liguria Albingaunum, & Albium Intemelium. In Iapodibus autem jugum est editissimum, ubi Alpes desinunt. Sunt & alia loca, quæ ab altitudine nominata possunt videri. In Italia quidem Albula fluvius ex Ethruriæ, Albula aqua è Tiburtinis montibus effusa. In Gallia Narbonensi Albici populi montani. In Germania Albis fluvius, in Boemorum montibus natus. In Asia Albanus fluvius è Caucaso defluit: & Albani populi velut eisdem montibus infusi. Ex his opinor non abhorret à vero, Album non unius, sed multarum gentium fuisse vocabulum, cumque omnibus quos nominavi locis altitudo perpetuo & immutabiliter albescere vix paucis mensibus, nec omnibus semper accidat. Faciunt ad hanc quoque conjecturam & ipsa Gigantum Ligurum nomina Albion, & Bergion, utrumque ut opinor à proceritate corporis impositum: ac de Albo jam quid veteres senserint, diximus. Germanis vero Berg pro alto dici notius est, quam ut pluribus indicandum sit. Et Gallis olim eodem intellectu dictum fuisse ostendit locus Plinii libro tertio, quem ita legendum contendo: Vnde Bergomates Cato dixit ortos etiam nomine prodentes se altius quam feliciter sitos. Albion igitur, & Bergion homines, ut videtur, cæteris vicinis corporum proceritate præstantes, & fiducia virium in ea Ligurum ora latrocinium exercentes, quos Hercules, cum illac iter haberet, armis compefcuit. In Britannia autem regnasse nemo veterum eos prodit, & rem omnino dissimilem veri facit rerum qui tum erat Gallicarum status. Nec verisimile, Britannicum

multo fuisse tranquilliores: quæ in terra regnum maximum magnus ille Albion reliquit, ut domi latrocinaretur. Nos vero, etsi non multum ab eorum opinione discedimus, qui Albionem ab Albo dictum fuisse scripserunt, ita non colorem, sed altitudinem montium occasionem nomini imponendo dedisse arbitramur. Qui autem hoc nomen imposuerunt, puto nonnihil impulsos comparatione Angliæ cum Hibernia, inter quas angusto mari navigatur. Nam cum alterum littus totum in montes consurgere viderent, alterum depressum & humile in campos æquales explicari, illam ab altitudine Albionem dixerunt. Huic autem ab humilitate an nomen aliquod dederint longinquitas temporis, & incolarum negligentia in memoria rerum vetustarum prodenda fecit incertum. Huic præterea mea sententiæ etiam illud suffragari videtur, quod nomen istud insulæ ab albo ductum, sive Albion, sive Albium sit, adhuc in Scotia, velut natali solo pertinaciter hæret, neque inter tot mutationes habitatorum, regnorum, linguarum, aliarumque rerum vicissitudines unquam extirpari potuit. Hæc etsi nobis aut vera, aut veris proxima videntur, tamen si quis asseret meliora, facile in ejus sententiam transibimus. Hactenus de vetustis insulæ nominibus. Proximum esse videtur, ut terrarum situm exequamur. Ac Angli quidem domestici scriptores satis diserte atque explicate singulas regiones tradiderunt. Hector autem Boëtius in Scotiæ descriptione quædam parum vere prodidit, & alios in errorem induxit, dum ipse, quibus ea inquirendi dedit negotium, nimis credulus eorum sententiam temere vulgavit: nos, quæ comperta erunt nobis, leviter, & perfunctorie attingemus, quæ aut obscure, aut minus vere prodita videbuntur, quoad poterimus, corrigemus. Angliam commodissime, quod ad nostrum institutum spectat, dividunt quatuor flumina, duo in mare Hibernicum decurrentia, Deva, & Sabrina: totidem in mare Germanicum, Tamesis, & Humber. Inter Devam & Sabrinam triplex regionibus distincta includitur Vallia: inter Sabrinam & Tamesim totum illud latus Angliæ, quod Galliam spectat: inter Tamesim & Humbrum interjectæ regiones tertiam portionem constituunt: quartam, quicquid terrarum ab Humbro & Deva ad Scotiam pertinet.

Dirimitur autem Scotia ab Anglis primum Tueda fluvio, Zeviota monte altissimo, & quæ mons deficit, vallo non adeo pridem facto, ac deinde Esca, & Solvæo fluminibus. Citra hos limites à mari Scotico ad Hibernicum regiones hoc ordine jacent. Marcia, in qua Bervicum oppidum nunc Angli tenent, sinistrum Tuedæ latus attingit: Ad Orientem Forthæ æstuario, ad Meridiem Anglia clauditur. Ad

Occi-